

SINIF TAVRI

SAYI: 2020/10

**NORMALLEŞME YOK,
KAPİTALİZM VAR!**

NORMALLEŞME YOK, KAPİTALİZM VAR!

2020 yılına girerken insanlık tarihinde bilinen en yaygın, bulaşma riskinin yüksek ve hızlı olan bir virüs salgınıyla karşılaştı. Virüse karşı her hangi bir aşı ve tedavi ilacı bulunmazken, insandan insana bulaştığı için, bilim insanları en önemli önlem olarak izolasyonu önerdiler. Öneriler ise belli: İnsanlar sosyal mesafeye dikkat etmeli kalabalık ortamlarda bulunmamalı, toplu halde yan yana olunmamalı.

Bu doğrultuda " HAYAT EVE SİĞAR " ve " EVDE KAL " türünde kampanyalar yapıldı, birçok ilde sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Geçici olarak, kafe, lokanta, restoran ve AVM ler kapatılmasına rağmen yüz binlerce işçi fabrikalarda zorunlu olmayan işlerde, salgına karşı hiçbir önlem alınmadan çalıştırılmaya devam ettirildi. Yüzlerce işçi toplu halde virüse yakalandı, onlarca işçi hayatını kaybetti. Virüs tehlikesine karşı çalışmak istemeyen işçiler, işten atılma, ücretsiz izin gibi uygulamalarla açlığa mahkûm edildi. Kimi yerlerde işçilere karşı şiddet dahi kullanıldı. Patronlar güvenli ve konforlu villalarına çekilirken milyonlarca işçi salgın ve açlıkla karşı karşıya kaldı. Bu duruma karşı tepkisiz kalmamız beklenemezdi. İşten çıkartılmalar ve ücretsiz

izine karşı, Sınıf Tavrının öncülüğünde bilim insanları, aydın ve sendikacıardan oluşan bir imza kampanyası ile işten çıkartma ve ücretsiz izin yasaklanması çağrısı yapıldı. Çağrı geniş kesimlerde karşılık buldu.

Bu taleplere karşı, AKP iktidarının sözde işten çıkartmaları yasakladığını ilan etmesine rağmen çıkartmalar devam etti ve ücretsiz izinin önü sonuna kadar açılmış oldu. Ücretsiz izin için devlet güvencesi olarak işsizlik fonunda belirlenen 39 liralık açlık ücreti dahi ödenmediğini Alo İşçi Dayanışma Hattına gelen telefonlardan biliyoruz. Kafe, bar, lokanta ve mağaza gibi yerlerde çalışanların önemli bir kesimi zaten kayıtsız çalıştığı içinse tam anlamıyla açlığa terk edildi. Salgın ile birlikte özellikle hizmet sektöründeki işyerlerinin kapalı olması mal ve hizmet dolaşımında önemli bir azalmaya neden olurken bu durum patronlarında karlarının azalmasına neden oldu. Zaten kriz içerisinde olan kapitalist ekonomi daha da daralmaya başladı. Sermaye sınıfı adına ülkeyi yönetenler bu kaygı ile önce AVM'leri 1 Hazirandan itibaren de salgın devam ederken ve salgına karşı ciddi hiç-

bir önlem alınmadan "normale" döndüğünü açıkladılar.

Bu kararın ardından AVM ler olmak üzere virüs bulaşma hızı da hızlı bir şekilde artmaya başladı. Sermaye sınıfı ve iktidarları açısından normal ya da "yeni normal" şey dedikleri ücretsiz izin, işten çıkartılma, salgın ortamında güvencesiz çalıştırılma, bir başka şekilde söylemek gerekirse açlık işsizlik ve güvencesiz çalışmak. Çünkü karları her şeyin üzerindedir. Normal kavramı, her hangi bir şeyin, olgunun ya da sürecin makul ve kabul edilebilirliği anlatır. Oysa sermaye sınıfı ve iktidarlarının "normal" ya da "yeni normal" diye önerdikleri ise yıkım ve ölümdür.

Aynı zamanda pandemi süreci zaten bizim tarafımızdan bilinen İnsanlık açısından normal olmayan bir şeyi daha tüm çıplaklığı ile açığa çıkartmıştır: kapitalist sistemin çürümüşlüğünü. Virüs salgını gelişmiş kapitalist ülkelerde yıkıma neden oldu.

ABD, İngiltere, Fransa, İtalya, İspanya gibi en gelişmiş kapitalist ülkelerde sağlık sistemi çöktü, milyonlar işsizlik ve açlıkla karşı karşıya kaldı. Çünkü kapitalizmde sağlık hizmeti de dahil mal ve hizmetlerin tamamı insanlar için değil alınıp satılan ve piyasaya üretilen şeylerdir, bu açıdan çökmüştür.

Virüs kadar insanlığa zararlı olduğu yeniden ispatlanmıştır. İnsanlık ebetteki Covid 19 virüsüne karşı çareyi bulması gerekiyor. Bununla beraber kapitalizm virüsüne de yenilmesi insanlık açısından bir zorunluluktur. Kapitalizmin insanlık açısından zararlılığı bu kadar çıplaklığı ile ortaya çıkmışken ve sorgulanırken başka virüslerde devreye giriyor, liberalizm.

Sorunun sınıfsal değil otoriterleşme olduğunu söyleyenler, otoriterleşmenin sınıf tahakkümünü kuvvetlendirme olduğunun üstünü örterek, ya da başka bir toplumsal düzen önermesini yaparken üretim araçlarının mülkiyet biçimini sorgulamayıp bunu es geçmek gibi. Dolayısıyla tam da bu dönemde Covid 19 gibi biyolojik virüs gibi toplumsal virüslerle de mücadeleyi büyütmeyen önemi yeniden açığa çıkmıştır. Covid 19 virüsüne yönelik ya aşı, ya ilaç, ya da bağışıklık yoluyla çare bulunacaktır. Kapitalizmin aşısı olamaz, topyekûn ortadan kaldırılması gerekiyor. Bunu da ancak işçi sınıfının örgütlülüğü yapacaktır. Bu süreçte çıkacak olan tepki öfkeyi politik bir kanala akıtıp örgütlenmesi en acil görevdir. Onların normali insanlık açısından anormaldir, anormali normale dönüştürmek ise işçi sınıfının tarihsel görevidir.

'NORMALLEŞME' İŞÇİ SINIFINI ÖLDÜRÜYOR

Yeni tip korona virüs salgınına ilişkin Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) salgının henüz birinci dalgasında olduğumuz ve sonbahara doğru ikinci dalga ile karşılaşacağımız yönünde. Ancak yeni vaka ve ölüm sayılarında anlamlı bir düşüş yaşanmamışken birdenbire haziran ayında "normalleşme" gündeme geldi.

İstanbul Tabip Odası'nın raporuna göre, yatan hasta sayılarının azalmakla birlikte dalgalanmaların devam ettiğine dikkat çekildi. Türkiye'nin dünyada vaka sayısında onuncu, ölüm sayısında on altıncı sırada bulunduğu vurgulanan raporda normalleşme sürecinin halkın sağlığı açısından ciddi sorunlar çıkaracağı belirtildi. Kapitalizmin büyük ölçüde insanların tüketmesine bağlı olması ve salgın sırasında nüfusun önemli bir kısmının karantina

koşullarına yakın bir biçimde kendini evlerinde izole etmesi doğal olarak Türkiye kapitalizminin kırılma eğilimini daha da belirginleştirdi. Üretim alanında zaten bir sorun yoktu.

NORMALLEŞEMEYENLER YA DA SÖMÜRÜLENLER

Türkiye kapitalizmi üretmeye devam etti. Sağlık sorunları nedeniyle işçilerin işten kaçınma hakkını kullanmadığı bazı sendikalar kazanımlara dayanan ve yasal işten kaçınma eylemleri valilikler eliyle yasaklandı. İnşaat sektörü çalışmaya devam etti. Zaten salgın boyunca ekonomik destek paketlerinde hep aslan payını da inşaat patronları aldı. "Normalleşme" ile AVM'lerin de açılması da hemen hemen tüm sektörlerin salgınla iç içe olmasına neden

olmuş oldu.

Burada dikkat çekmemiz gereken sosyal medya aracılığı ile sahillerde ya da AVM önlerindeki yığılmalara nefret kuskun kolay. Buralardaki yığılmaları eleştirmek oldukça kolay ancak normalleşme buralardaki yığılmaları değil işçi sınıfını hedef almakta. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi, mayıs ayında yaşanan iş cinayetlerine ilişkin raporunda 29 işçinin Covid-19 nedeni ile yaşamını yitirdi.

Bu veri sadece belirlenebilen rakam, günlük açıklanan vaka sayılarının önemli bir kısmının çalışmak zorunda olduğu için hastalığa yakalananlar. Hükümet aracılığı ile işçilerin çalışırken korona virüsüne yakalanması meslek hastalığından sayılmamakta.

SÖMÜRÜLEREK YAŞAMLARINDAN OLANLAR VE KARŞI KOYANLAR

Son günlerde gündemde olan salgın ve sömürü haberlerine kısaca göz atmak yeterli:

- Epsilon Yayınevi, koronavirüs salgını nedeniyle bir süredir ofis dışında çalışan editör ve grafikerleri "normalleşme" takvimi uyarınca haziran ayında ofise çağırdı. Çalışanlar, salgın sebebiyle ofise dönmenin riskli olabileceğini işlerini evden sürdürebileceklerini belirtince, yayınevi çalışanları ücretsiz izne gönderildi.

- İstinye Park AVM'deki Boyner mağazasında iki çalışanın Covid-19 testi pozitif çıktı. Tüm şube personeli tedirgin eden bu durum karşısında mağaza yönetimi ise mağazanın faaliyete devam etmesi için asgari sayıda çalışanı "temaslı" kabul ederek eve gönderdi.

- Eğitim emekçileri telafi çalışması altında sömürü ile karşı karşıya kalıyor. Birçok özel eğitim kurumunda telafi çalışması adı altında ücretsiz çalışma baskısı ile karşı karşıya kalan eğitim emekçileri, duruma isyan etti. Sınıf Tavrı ile temas kuran eğitim emekçileri, haklarını talep etti.

- Gaziantep'te, bir makarna fabrikasında çalıştırılan 26 iş-

çinin koronavirüs testi pozitif çıktı. Filyasyon ekipleri, işçilerin temaslı olduğu kişileri belirlemek için çalışma başlattı. İşçinin temas ettiği ailesinden 5 kişiye daha virüs testi yapıldı. İşçinin yaşadığı Şehitkamil ilçesine bağlı kırsal Yalankoz Mahallesi karantinaya alınarak, mahalleye giriş ve çıkışlar kapatıldı.

- DİSK'e bağlı Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası, Ankara İbn-i Sina hastanesinde son bir hafta içerisinde 12 sağlık emekçisinin koronavirüs testlerinin pozitif çıktığını duyurdu.

- TÜBİTAK'ta vaka çıkınca katta çalışan 48 kişinin evlerine gönderildi. Mersin'deki bir AVM'de, Kayseri ve Konya'daki bazı mağazalarda vaka görüldü.

- Hatta Kayseri ve Konya'daki bazı mağazalar karantina-ya alınmış durumda.

- Gaziantep'te bulunan Kevser Halı Fabrikası'nda işçilerde koronavirüs tespit edilmesine ve vaka sayılarının dünden bugüne katlanmasına rağmen üretimin devam ettiği belirtiliyor. Fabrikada dün 5 olan koronavirüslü işçi sayısının bugün itibarıyla 10'a yükseldiğini, ancak buna rağmen patronun üretime devam ettirdiğini bildirdi.

ATEŞTEN İKİ GÜN 50.YAŞINDA:

“TARİH BİLİNCİ YOKSA, SINIF MÜCADELESİ VERİLEMEZ”

Türkiye işçi sınıfının en kitlesel bir biçimde toplumsal arenada ağırlığını koyduğu 15-16 Haziran direnişinin 50.yılındayız. Üzerinden yarım asır geçen “iki destansı günün” üzerine çok şey yazıldı, filmler çekildi ve hatta şarkılar bestelendi. “Zengin Mutfağı” oyunun sahnelerde gördüğümüz, Timur Selçuk’un piyano notalarında duyduğumuz 15-16 Haziran’ın en kapsamlı biyografisini ise geçtiğimiz ay yazar Zafer Aydın çıkarttı. “İşçilerin Haziranı” başlığıyla Ayrıntı Yayınlarından çıkan kitap, destansı iki günün panoramasını sunuyor.

Üzerinden yarım asır geçen direnişin dün- den bugüne yansımalarını ve işçi sınıfının bugünkü halini yazar Zafer Aydın ile konuştuk. Okurlarımızla bu söyleşiyi paylaşıyoruz.

“Hikayelerden arınmış bir 15-16 Haziran anlatısı ortaya koymak istedim”

Sınıf Tavrı: Korona virüs salgınının neredeyse tüm gündemi belirlediği günlerden geçiyoruz. Bu olağanüstü bir zamanda “İşçilerin Haziranı” başlıklı bir kitabı çıkarttınız. Kitabınız 15-16 Haziran’ın 50.yılında geniş bir değerlendirme sunuyor direnişe dair. Neden 15-16 Haziran’ı kitaplaştırma isteği duydunuz? Bu kitap bir döneme tanıklığın ötesine geçme iddiasını taşıyor mu?

Zafer Aydın: 15-16 Haziran hem emek tarihi açısından, hem de Türkiye’nin sosyal ve siyasal tarihi açısından en özgün, en özel eylemlerinden biri. İşçilerin bir protesto hareketi olmasının ötesinde, bir tür sosyal isyan özelliği de kazanan, etki ve sonuçlarıyla sosyal ve siyasal süreçleri biçimlendiren bu eylemin üzerine çok söz edilmesine rağmen az bilgi mevcut. Çok konuşulan ama az tartışılan bir konu. Aynı zamanda efsane-

lerin, ön kabullerin, kalıplaşmış yargıların yarattığı bir toz bulutuyla üzeri kaplı. Ben ne kadar yapabildiysem o kadarıyla, bu toz bulutlarını dağıtmak, efsanelerden, gerçek üstü hikayelerden arınmış bir 15-16 Haziran anlatısı ortaya koymak istedim. Toplamda 119 tanıkla görüştüm, onlarca belgeye, yayına, gazete ve dergiye başvurdum. Görüşme yaptığım tanıkların çok büyük kısmı çeşitli fabrikalardan işçilerdi. Onların anlatımlarını, belge ve bilgilerle buluşturarak, bütünsel bir 15-16 Haziran fotoğrafı çıkarmaya, bilinmeyenleri, az bilinenleri bilinir, görünür hale getirmeye gayret ettim. Bunu yaparken iddiadan değil ama, iki amaçtan söz etmek mümkün. Bunun birincisi sınıfın tarihinde yer almış, hafızalarda taşınan bir tarihi kalıcı hale getirmektir. İkincisi ise tarihi bir örnek üzerinden bugün ne yapılmalı sorusuna yanıt oluşturmaktır. Çünkü bilindiği gibi tarih bize sadece olayları anlatmaz, aynı zamanda örnek ortaya koyar, esinlendirir, ilham verir.

Bir başka ifadeyle söyleyecek olursak,

geçmişin bilgisine, yani tarih bilincine sahip olunmadan sınıf mücadelesi verilemez.

“15-16 Haziran fiili ve meşru bir mücadeledir”

S.T: 15-16 Haziran üzerine çokça yazıldı, çizildi. 15-16 Haziran’ın sınıf hareketinde bir dönemeci temsil ettiği biliniyor. Peki sizce bugünden 15-16 Haziran 1970’ye gözümüzü çevirdiğimizde eylemin en dikkat çekici özellikleri nedir?

Z.A.: Öncelikle eylemin temel özelliği olarak, savunma karakterinden söz etmek mümkün. 15-16 Haziran’da işçiler genelde sendika seçme özgürlüğünü özel olarak da DİSK’i savunmak üzere harekete geçtiler. Çünkü DİSK ile birlikte işçilerin hayatı önemli oranda değişmişti. DİSK’in sendikal mücadeleyi sınıf mücadelesinin içinde gören anlayışının sadece ekonomik getirisi yoktu. İşyerlerinde horlanan, itilip kakılan, üstü aranarak hırsız muamelesi yapı-

lan, tuvalete marka ile gönderilen, fabrika müdürlerinin şeflerinin önünde esas duruşta durmak zorunda olan işçiler için DİSK'in varlığı, işçinin kimliğini ve onurunu korumayı sağlamaktaydı. DİSK'in sahanın dışına itilmesi, işçiler için eski günlere geri dönmek anlamına gelecekti. Bu nedenle işçiler tereddütsüz bir biçimde DİSK'i savunmak üzere harekete geçtiler. İkinci özelliği fiili ve meşru bir eylem olmasıdır. İşçiler sahip oldukları haklılık duygusunun yarattığı geniş bir meşruiyet alanı içinde, yasaları aşan fiili bir direniş sergilediler. Üçüncü özellik ise, siyasal bir taleple doğrudan sınıfın siyasal eylemi olarak şekillenmesidir. Bölgesel genel grev niteliği taşıması, toplumun çeşitli kesimlerinin yan yana gelmesiyle birleştirici bir eylem özelliği kazanması, metal işçilerinin öncülüğünde gerçekleşmesi ve kadınların önde olması, eylemin diğer temel özellikleridir.

“15-16 Haziran'ın kendiliğinden olduğu şehir efsanesidir”

S.T: 15-16 Haziran'a ilişkin temel kabullerden biri eylemin kendiliğinden bir eylem olduğu, hatta DİSK'e rağmen yapıldığıdır. Bu konuda nasıl bir değerlendirme yaparsınız?

Z.A: Şehir efsanelerinden biri de eylemin kendiliğinden, spontane eylem olduğu saptamasıdır. Ancak gerek tanık anlatımlarına, gerekse belgelere bakıldığında eylemin kendiliğinden bir hareket olmadığı, arkasında bir iradenin, işyeri işgallerinden elde edilen beceri ve deneyimin olduğu, DİSK merkezinden sendikalara, sendikalardan, fabrikalara yayılan örgütlenme sonucunda ortaya çıktığı görülmektedir. Yasa değişikliğinin gündeme gelmesiyle birlikte DİSK havayı ısıtırmak, işçilere eyleme hazırlamak üzere ajitasyon ve propaganda faaliyetleri

yürütmüştür. Mart ayından itibaren de adım adım eylem kararını örmeye başlamıştır. Deyim yerindeyse başlama vuruşu 14 Haziran'da işçi temsilcileriyle yapılan toplantıda verilmiştir. Bu noktadan sonra sıkıştırılmış bir zaman dilimi içinde doğrudan eyleme dönük örgütlenmeye gidilmiştir. Eylemlerde ortaya çıkan görüntüler ile toplantıda alınan kararların örtüşmesi eylemlerin arkasında bir iradenin olduğunu, kendiliğinden bir eylem olmadığını göz önüne sermektedir. Yani eylem doğrudan DİSK'in kararıyla yapılmış, işyerlerinde, bölgelerde işçi temsilcilerinin, öncü işçilerin elinde vücut bulmuştur. Elbette bu çapta bir hareketlenmenin kendiliğinden yanları olacaktır, nitekim olmuştur da. Ancak bu eylemin kendiliğinden bir eylem olduğu anlamına gelmez. 15-16 Haziran üzerine ortaya sürülen, eylemin kendiliğinden olduğu, DİSK'e rağmen yapıldığı iddiaları sosyalist solda yaşanan ayrışmanın uzantısı olarak ileri sürülen politik argümanlardır.

S.T: Sosyalistlerin eylemlerdeki rolü ve etkisi hakkında ne söylenebilir?

Z.A: Burada öncelikle sosyalist solun örgütsel varlığının oldukça üstünde bir kültürel etkiden söz etmek gerek. Bilindiği gibi 60'lı yıllarda yükselen sosyalist hareket kendisine geniş bir hegemonya alanı yaratmıştı. Bu hegemonik atmosfer, soldan esen rüzgarlar dönemin bütün toplumsal mücadelelerine olduğu gibi işçi mücadelesine de ruh ve bilinç taşımıştır. Ayrıca eylemlerde yönetici ve yönlendirici olan işyeri temsilcilerinin, sendikaların ve DİSK'in yöneticilerinin içinde TİP üyesi olanlar dikkate değer bir yer tutması da sosyalistlerin eylemlerdeki rolünü ve etkisini arttıran bir diğer unsurdur.

Öte yandan 15-16 Haziran sırasında sosyalist sol, bölünmelerin, ayrışmaların yol

açtığı gerilimli bir dönemi yaşıyordu. TİP içindeki MDD ve Sosyalist Devrim tartışması parti içinde ikili bir yapı ortaya çıkarmıştı. TİP'in İstanbul İl örgütü ve bazı ilçe örgütlerinde MDD taraftarları yönetime gelmişti. FKF Dev-Genç'e dönüşmüştü. MDD saflarında Beyaz ve Kırmızı Aydınlik ayrışması ortaya çıkmıştı. Örgütsel dağınıklık, bölünme ve ayrılmaya rağmen sosyalist sol, eylemlerin en büyük destekleyicisi oldu. TİP Meclis'te ve Senato'da yapılan düzenlemeye karşı önemli bir direniş sergiledi. TİP il ve ilçe örgütleri eylemlerin içinde yer aldı. Nihayetinde TİP, yasayı, Anayasa Mahkemesi'ne taşıyarak iptalini sağladı. Aynı şekilde bir gençlik örgütü olmaktan çok politik örgüt kimlik kazanan Dev-Genç de eylemlerle destek verdi, dayanışma gösterdi.

15-16 Haziran ilham alınması gereken bir olgu olarak günceldir

S.T: Biraz da bugüne gelelim. 1970'lerin hemen başında işçi sınıfının en büyük eylemlerinden birine tanık olan ülkemiz, bugün neden benzer hareketliliklere neden olmuyor? İşçilerin kitlesel bir eylemlilik gerçekleştirilmesi “tarihe” mi karıştı?

Z.A: Koşulların düne göre değiştiği, değişen koşullarla birlikte işçi sınıfının, gücünü ve militanlığını kaybettiği, kitlesel eylem yapma becerisinden yoksun hale geldiği ileri sürülüyor. Bu bugüne özgü bir şey değil, 89 Bahar Eylemleri sırasında binlerce işçi sokakları doldururken bile, benzer ifadelerle karşılaşılırdık. Bunun emeğe ve emeğin haklarına yönelik ideolojik saldırının bir parçası olduğunu biliyoruz. Amaçlanan, işçi sınıfının içinde bulunduğu koşulları değiştiremeyeceğine ikna etmek, verilenle yetinmesini sağlamaktı. Elbette işçi sınıfının mücadelesini biçimlendiren koşullar düne göre oldukça farklılaştı, sınıf kimliği, sınıf bilinci zayıfladı. Ama bütün bunlar sınıf olgusunu, sınıfın kolektif eyleminin temelini oluşturan öğeleri, militanlaşma ve radikalleşme potansiyelini ortadan kaldırmıyor. Çok sayıda örnek vermek mümkün ama daraltarak söyleyecek olursak; örneğin yakın dönemde yaşanan metal işçilerinin “Metal Fırtına” diye adlandırılan eylemliliği, metal ve cam sektöründe yaşanan fiili grevler, bize sınıfın sahip olduğu gücü, radikalleşme potansiyelini göstermekte. Sorun sınıfın bu gücünü hak ve özgürlük mücadelesinde devreye sokacak cesur, kararlı, dirayetli bir iradenin eksikliğidir. İşte bu yüzden, ders, örnek, ilham alınması gereken bir olgu olarak, 15-16 Haziran güncelliğini koruyor. Aradan yarım asır geçmiş olmasına rağmen...

Not: Bu yazı Sınıf Tavrı bülteninin 10.sayısında yer almıştır.

15-16 Haziran Direnişinin kısa hikayesi:

“İKİ BÜYÜK GÜN” VE YÜZBİN İŞÇİ

*16 Haziran, yüz bin işçi yürüdü,
Burjuvaziye, tüm sömürüye
Nasırlı ellerin yumruğu bugün...*

O günleri yaşayanlar ve bugün o günleri heyecanla yad edenler; her 15/16 Haziran anmasında heyecanla ve coşkuyla, göğüslerini kabartarak yukarıda başlangıç dizelelerini verdiğimiz işçi marşını mırıldanırlar en azından.

15-16 Haziran Direnişi'nin, bu topraklarda şimdiye kadar süregiden emeğin sömürüsüne, baskılara gösterilmiş en kalabalık, yığınsal, örgütlü sınıf tavrı olması bakımından büyük tarihsel değeri vardır.

Zafer Aydın'ın; İşçilerin Haziranı kitabından da genişçe bilgilendiğimiz gibi; emperyalizme bağımlı kapitalizmin gelişme basamaklarının hızla tırmandığı zaman kesiti 1970'ler Türkiye'sinde, bu gelişmelere paralel olarak hızla gelişen işçi sınıfı ve DİSK, TİP gibi ekonomik politik örgütlenmeler, patronları rahatsız etmeye de başlamıştır.

İşçiler birlik olursa...

1961 Anayasa'sı tarafından güvence altına alınan hakların bile kullanılmasından rahatsız olan işverenler; TİSK, TÜSİAD gibi örgütleri aracılığı, ile 274-275 sayılı İş Yasası ve 1317 sayılı sendikal örgütlenmelere kısıtlamalar getiren yasanın değiştirilmesi için meclise ve AP iktidarına baskılarını yoğunlaştırıyordu. Tasarılar, Senato'dan geçip Cumhurbaşkanı tarafından onaylanınca; DİSK'e bağlı Maden-İş, Lastik-İş, Kimya İş vd. sendikalarına bağlı işçiler 15 Haziran'da İstanbul'un sanayi mahallelerinde yürüyüşe geçtiler.

Anadolu Yakasında; Singer, Haymak, Otosan, DMO işçileri başı çektiler. Avrupa yakasında ise; Derby, Emayetaş, DD, Sungurlar, Profilo, Auer ve Grundig işçileri yollara dökülmüştü. Bakanlar Kurulu

acilen toplanarak Kocaeli ve İstanbul da 60 gün sıkıyönetim ilan ederek protestoları bastırmaya çalıştı.

Ancak işçilerin durdurulamaz eylemi sürdü ve 16 Haziran'da; Topkapı, Aksaray Sultanahmet Cağaloğlu üzerinden Eminönü'ne ulaşınca Haliç üzerindeki Galata Köprüsü açılarak ulaşım kapatıldı.

Bir başka koldan işçiler; Gültepe, Kağıthane Levent yönünden Taksim'e yürüyordu. İzmit Gebze ve Kartal yönünden gelen işçiler ise Bağdat Caddesinden Kadıköy'e dek gelmişlerdi. **O zamana dek işçi sınıfı ile karşılaşmamış olan Bağdat Caddesi 'sakinlerinin, öfke ve sinir kirizi nöbetleri geçirdikleri, o günlerin gazetelerine konu olmuştur.**

Yüzbin emekçi nasıl sokağa döküldü?

İstanbul'daki büyük işçi protestosu ve yürüyüşüne ilk gün 100 bine yakın, 16 Haziran günü ise; ülke çapında bölgesel destekler -İzmir, Eskişehir, Bursa ve Adana- dışında 150 bini aştığı kayıtlara geçti. Kadıköy'de işçiler ile polis arasında çıkan çatışmada işçi, polis ve esnaftan 4 kişi yaşamını yitirdi. Başka yerlerde de 3 kişi daha yaşamını yitirdi. DİSK'e bağlı sendika yöneticileri tutuklandı.

TİP ve CHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne başvurusu sonucu ilgili yasalar iptal edildi.

Patronların ve onların iktidarlarının; işçi sınıfının kazanılmış ekonomik- demokratik, sendikal haklarına yönelik saldırısı, işçilerin birlik mücadele ve sınıf tavrılarıyla engellenmiş oldu.. Bu bilinç ve yükselen sınıf mücadelesi; önce 12 Mart 1971, sonra da 12 Eylül 1980 faşist darbeleri ile bastırılmış, faşist yönetimler ve 1980 sonrasında neo-liberal iktidarlar tarafından sendikal örgütlenme hakları uygulanamaz hale getirilmiş, ülke küresel sermayenin dikensiz gül bahçesine dönüştürülmüştür.

Bugün, küresel güçlerin denetimindeki

AKP iktidarları ile Cumhuriyet kazanımı değerlerimiz budanarak, bölgemizde anti-demokratik, dinci istikrarsız tek adam yönetimine koşullu bir ülke konumuna gelinmiştir.

15-16 Haziran'dan bugüne kalan dersler

15-16 Haziran'ın bize öğrettiği ders; sınıf tavrı gösterebilirsek, birleşik bir güç olursak, işçi sınıfı ve emekçi halkın önündeki tüm engeller, kağıttan barikatlar gibi yırtılıp atılacaktır.

15-16 Haziran 1970 direnişi, Türkiye işçi hareketinin en büyük en güçlü direnişidir. Bu tarihsel olay, Türkiye de işçi sınıfının devrimci ana güç, toplumun en ilerici sınıfı olduğunu dosta-düşmana göstermiştir.

Bugün, etkisizleştirilmiş, baskılanmış, esir alınmış olan işçi sınıfına ve emekçi halkımızın devrimci mücadelesine inancımızı yitirmeden, yeniden; yasal demokratik haklarımızı kullanarak sendikal örgütlenme ve sınıfsal tavrımızı toplumun tüm diğer demokratik, laik, sosyalist-ilerici kesimleri ile birleştirmek zamanıdır. 15-16 Haziran ruhu ve kararlılığı ile bunu başarabiliriz. Sınıf Tavrımız'ı toplumun tüm kesimlerine yayabilir örgütleyebiliriz.

Çünkü; tarihsel olarak eriyip çürüyen yok olmaya yüz tutmuş kapitalizmin, neo-liberalizmi, küreselleşmesi çöktü. Özellikle tüm dünyada yaşanan pandemi ortamında, tüm ülkelerin kapitalist devlet yönetimleri sarsıntı içindeler ve emekçi halka verebilecekleri hiç birşey olmadığı açıkça ortaya çıktı.

Toplumun tüm kesimlerine yayılan bu güvensizlik ve kopuş ortamını; devrimci sınıfsal tavrımız ve haklılığımız ve acil istemlerimiz çerçevesinde örgütlü birleşik bir eyleme, güce dönüştürme zamanıdır.

15-16 Haziran şanlı direnişi, sınıf tavrınıza, işçi ve emekçi halkın eşitlik, adalet ve özgürlük mücadelesine ışık tutmayı sürdürüyor.